

การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
The Tourism Development Network for Phu Tao Pong and other local tourism sites
in Dansai district. Loei province

อริญชัย หามณี และสาคร พรหมโคตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

wirote.ha@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) เพื่อหาแนวทางสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวภูเตาโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 3) เพื่อปฏิบัติการสร้างรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 4) เพื่อพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participator) แบบบันทึกกิจกรรม/แบบบันทึกการประชุม การระดมความคิดและสนทนากลุ่ม การทำ Mapping แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 45 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการป่าชุมชน 10 คน คณะกรรมการจิตอาสาป่าชุมชน 10 คน ผู้นำชุมชน 3 คน ตัวแทน อบต. 2 คน ผู้ประกอบการ 5 คน เครือข่ายชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว 10 คน ประชาชนท้องถิ่น 5 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้ายจังหวัดเลย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับภูเตาโป่ง ป่าชุมชนบ้านบุงกุ่ม ได้แก่ 1) วัดศรีภูมิ บ้าน นาหอ เป็นวัดเก่าแก่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มีโบราณสถาน โบราณวัตถุได้แก่ พระเจ้าใหญ่ อาฮาม เจดีย์วัดศรีภูมิ พิพิธภัณฑวัดศรีภูมิ หอพระแก้วอาสา 2) บ้านนาฮี เป็นชุมชนเก่าแก่มากกว่าร้อยปี มีวัดที่สำคัญ คือ วัดศรีบุญเรือง มีอาฮามที่เก่าแก่เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าใหญ่ มีพระธาตุเจดีย์ศรีบุญเรือง 3) ชุมชนบ้านนาเบี้ย พบว่า มีเจดีย์โบราณ ซึ่งน่าจะร้างไปช่วงสมัยศึกเจ้าอนุวงศ์ 4) ชุมชนบ้านนาดี มีต้นโพธิ์เสี่ยงทาย วัดโพธิ์ศรี มีวิหารหลวงมีความงดงามและสมบูรณ์ และพระเจ้าใหญ่ซึ่งเชื่อว่ามีศักดิ์สิทธิ์มาก โบสถ์วัดโพธิ์ศรี ธาตุอาฮามธรรม 5) หมู่บ้านนาหมุ่น มีวัดจอมมณีซึ่งมีศาลาการเปรียญที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบพื้นถิ่น มีต้นเสาแบบหินตั้ง มีโป่งที่มีรูปทรงสวยงาม หมู่บ้านนาหมุ่นมีศูนย์เรียนรู้พัฒนาวิถีชีวิต มีพืดจำนวน 14 ตัว เรียงรายตามน้ำหม่น มีทัศนียภาพบริเวณเชิงเขาและทุ่งนาที่สวยงาม มีภูเขาผาพ้อผาแม่ที่

มีรูปทรงหินสวยงาม และเป็นจุดชมวิวที่สวยงาม มีการจัดการน้ำจากห้วยภู เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ในด้านการจัดการน้ำในลุ่มน้ำหมัน

2. ผลจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ได้แนวทางการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยว 2 เครือข่าย คือ 1) เครือข่ายประเภทบุคคลและองค์กรท่องเที่ยว ได้แก่ เครือข่ายระดับชุมชนลุ่มน้ำหมัน เครือข่ายระดับอำเภอ เครือข่ายระดับจังหวัด และเครือข่ายอื่นๆ 2) เครือข่ายทางสังคมเน็ตเวิร์ก ได้แก่ เพจ เฟสบุ๊ค อินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์

3. ผลการปฏิบัติการสร้างรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวเอาไปกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ได้รูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ 1) การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในระดับลุ่มน้ำ เพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เดียวกัน และตั้งอยู่ริมน้ำหมัน และเป็นเส้นทางจักรยานหรือเส้นทางรถแทรก โดยเริ่มต้นจากบ้านบุงกุ่ม วัดศรีภูมิ วัดบ้านนาเบี้ย เจดีย์เก่าชั้น พัดวัดน้ำ ศูนย์เรียนพัดวิดน้ำ วัดบ้านนาดี ต้นโพธิ์เสี่ยงทาย วัดศรีบุญเรือง และวัดบ้านนาหอ 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพจ และการประชาสัมพันธ์ และ 3) การพัฒนาระบบของการจัดการเครือข่าย จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำหมัน ซึ่งมีศูนย์กลางในการประสานงานอยู่ที่สำนักงานท่องเที่ยวภูเตาโป่ง มีหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ประสานงานการท่องเที่ยวไปยังชุมชนเครือข่ายลุ่มน้ำหมัน

4. ผลการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเอาไปกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความพร้อม และพัฒนาการจัดการเครือข่าย ได้แก่ 1) การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวในลุ่มน้ำหมัน เพื่อวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 2) การพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยว โดย ศึกษาดูงานการจัดการท่องเที่ยวที่ประสบผลสำเร็จ 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการ “มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” 4) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยปรับภูมิทัศน์ของวัดศรีบุญเรือง และเจดีย์บ้านนาเบี้ย 4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ของชุมชนนาหอ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาบน้ำจากสมุนไพร 5) การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในด้านการกำหนดเส้นทางและศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยว การกำหนดเส้นทางและศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การทำแผ่นพับและโปสเตอร์เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเครือข่าย และการพัฒนาที่พักโฮมสเตย์

คำสำคัญ: การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to explore and collecting nearby tourist attractions in the locality Dan Sai District. Loei Province 2) to find ways to build a network of Phu Tao Pong tourism development with local attractions Dan Sai District. Loei Province 3) in order to practice creating network formats Tourism in Phu Tao Pong with local attractions Dan Sai District. Loei

Province 4) to develop the Phu Tao Pong tourism network with local tourist sites in Dan Sai District. Loei Province. Tools for data include group interview In-depth interviews Participatory observation Activity record / Meeting record Brainstorming and group discussion. Mapping of tourist attractions potential assessment forms And interview forms By using the target population to select specific groups of 45 people consisting of 10 community forest committees. 10 community forest volunteer committees. 3 community leaders. 2 SAO representatives. 5 entrepreneurs. 5 tourism community networks. 10 philosophers Local 5 people.

The findings of the results were

1. The results of a survey of nearby learning sources in the district. Dan Sai District. Loei Province. found that. Attractions nearby to Phu Tao Pong Ban Bung Kum Community Forest. include 1) Wat Si Phum. Ban Na Hor. is an ancient temple with a long history. there are archaeological sites such as Phra Chao Yai Ahham Chedi. Wat Si Phum. Museum of Wat Si Phum Phra Kaew Asa Hall. 2) Ban Na Hee is a community that is more than a hundred years old. there is an important temple. Wat Si Bun Rueang there is an ancient Aham that enshrines the Great God. there are Phra That Chedi. Si Bun Rueang. 3) Ban Na Bia community found that there is an ancient pagoda Which should be deserted during the fighting period 4) Ban Na Di Community There is a Bodhi tree. Wat Pho Si has a beautiful and perfect Vihara. and the Great God. which is believed to be very sacred Wat Pho Si Church That Aachatham. 5) Village of Na Mu Mun there is Wat Chom Manee which has a sermon hall with local architecture. with stone pillars with a lampshade that has a beautiful shape there is a learning center. there are 14 blowers. there are learning centers. arrange along the Mun River. with views on the foothills and beautiful rice fields. with the Pha Pha Mae mountain. which has a beautiful rock shape. and is a beautiful viewpoint. with the management of water from Huai Phu. suitable as an important source of learning in the management of water in the Mun Basin.

2. The result of the brainstorming stage The guidelines for creating 2 tourism development networks are 1) individual networks and tourism organizations. including Network of the Baran Basin Community Level District network Provincial network And other networks. 2) social networks include pages. Facebook. the internet and publications.

3. The results of the implementation of the model of Phu Tao Pong Tourism Network and local tourist attractions. he form of tourism network development in 3 aspects is as follows. 1) the construction of tourism routes to connect at the basin level to link tourist spots in the

same area and located by the Mun River and is a bicycle path or Etak Car. by beginning from Ban Bung Kum. Si Phum Temple. Ban Na Bia Temple The nine-story pagoda blew the water temple. the study center of the balan temple. Ban Na Di Ton Pho Venture Temple Si Bun Rueang Temple And Wat Ban Na Ho. 2) development of information systems. pages and public relations. and 3) system development of network management Establishment of the Sterile Basin Network Group. Which has a center for coordination at the Phu Tao Pong tourism office responsible for the information center coordinate tourism to the Mun River network community.

4. The result of the development of Phu Tao Pong Travel Network With local tourist attractions in Dan Sai District. Loei Province. found that. tourism network development to create readiness and developing network management. including 1) surveying of tourist routes in the Mun River Valley to analyze and assess the potential of tourist destinations 2) tourism personnel development through a successful tour management tour 3) training workshop "Local guide and cultural tourist attraction" 4) tourist attraction development by adjusting the landscape of Si Bun Rueang Temple and Ban Na Bia Chedi 5) development of tourism management by communities. in terms of routing and tourism centers of the tourism network. routing and tourist centers of the tourism network. building tourism networks through social media. development of tourism management by communities. making brochures and posters to promote tourism in the network and the development of homestay accommodation.

Keywords: The Tourism Development Network.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศมีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก เป็นโอกาสในการกระจายรายได้สู่ชุมชนในชนบท และการจ้างงานในท้องถิ่น ภาครัฐจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน โดยกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาได้ให้การสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นอิสระ โดยภาครัฐจะสนับสนุนด้านความรู้ ประสบการณ์ และงบประมาณอุดหนุนผ่านกลไกของรัฐในรูปแบบต่างๆ ในการร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกิจกรรมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และการท่องเที่ยว สามารถทำรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศนำเข้าสู่ประเทศ ดังนั้น ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวเข้ามาสู่ประเทศของตน (ทวีศักดิ์ ทิพย์มิ่งขวัญ. ครุฑ. 2546 : 3)

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) ได้ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และคาดหวังว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพราะเป็นการท่องเที่ยวแบบสร้างส่วนร่วมให้แก่ชุมชน สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้แก่เศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย ในด้านการตลาดการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ยังเป็นกลุ่มเฉพาะ (Niche market) ในด้านการตลาด โดยจะต้องพยายามทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดของธุรกิจตน ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งให้ทราบ (Informing) ซึ่งเป็นการแจ้งให้ผู้บริโภคทราบและรู้จักเกี่ยวกับสินค้าบริการ และการขายของธุรกิจของตน การโน้มน้าวใจ (Persuading) เป็นการทำให้ผู้บริโภคคิดที่จะเลือกสินค้าหรือบริการ ใช้ตรา สินค้าหรือเลือกที่จะเข้าร้านค้าของธุรกิจนั้น และการชักนำ (Inducing) เป็นการทำให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรมโดยตรงต่อข้อเสนอที่นักการตลาดได้เสนอให้ เช่น ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าที่มีข้อเสนอในการส่งเสริมการขาย เป็นต้น ซึ่งการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ธุรกิจจะต้องใช้การสื่อสารการตลาดต่างๆ เช่น การโฆษณา (Advertising) การขายโดยใช้บุคคล (Personal selling) การใช้ป้ายในร้านค้า (Store signs) การสื่อสาร ณ จุดขาย (Point-of purchase displays) การบรรจุหีบห่อสินค้า (Product packages) การส่งจดหมายทางตรง (Direct mails) การแจกของตัวอย่าง (Free samples) การแจกคูปอง (Coupons) การให้ข่าว (Publicity releases) และการสื่อสารโดยใช้วิธีอื่น ๆ (Shimp. 2000)

จังหวัดเลย เมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อนท่ามกลางสายหมอกปกคลุมเหนือยอดภู อุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้นานาชนิด โดยมีที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ริมฝั่งแม่น้ำโขง ในแนวเทือกเขาเพชรบูรณ์ จังหวัดเลยได้กำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดว่า “เมืองน่าอยู่ เมืองแห่งการท่องเที่ยวภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในส่วนนี้ไว้ว่าการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และการส่งเสริมการค้าขายแดนและการลงทุน ที่ตั้งของจังหวัดเลยเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงของประเทศไทย ด้วยเป็นจังหวัดที่ติดกับจังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดพิษณุโลกในภาคเหนือ อีกทั้งยังมีแนวเขตที่ติดกับแขวงไชยบุรี และแขวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว ดังนั้น จังหวัดเลยจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค

อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นอำเภอแห่งเมืองประวัติศาสตร์ “ดินแดนแห่งสัจจะและไมตรี” และเป็นที่ตั้งของพระธาตุศรีสองรัก ปูนียสถานที่สำคัญและมีคุณค่ายิ่งทางประวัติศาสตร์ เพราะเป็นที่เคารพสักการะ ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยาวนานกว่า 450 ปี และยังเป็นดินแดนที่มีความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมและพิธีกรรม ตลอด 12 เดือน ตั้งแต่เดือนอ้ายมีงานทำบุญเข้ากรรม เดือนยี่มีงานทำบุญคุณลาน เดือนสามมีงานนมัสการปิดทองรอยพระพุทธบาทจำลองและงานทำบุญข้าวจี เดือนสี่มีงานเลี้ยงเหือน (ตั้งโหเหล้า) เดือนห้ามีงานเลี้ยงเจ้าเมืองกลาง งานบุญตรุษสงกรานต์ แห่ดอกไม้ถวายองค์พระธาตุศรีสองรัก นางรัชไปถวายปักไว้ที่วัดโพธิ์ชัยและจัดทำข้าวพันก้อนถวายองค์พระธาตุศรีสองรัก เดือนหก งานนมัสการพระธาตุศรีสองรัก เดือนเจ็ดมีงานเลี้ยงห่อทั้งห่อหลวงและห่อน้อย เดือนแปด งานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตอโขนที่วัดโพธิ์ชัย เดือนเก้า มีงานทำบุญข้าวประดับดิน เดือนสิบ งานบุญข้าวสาก เดือนสิบ

เอ็ด มีงานบุญออกพรรษาไหลเรือไฟ ณ ลำน้ำห่ม ถวายต้นผึ้งองค์พระธาตุศรีสองรักและเดือนสิบสอง มีงานทำบุญทอดกฐินและผ้าป่า ในการบำรุงพุทธศาสนา อำเภอด่านซ้าย จึงเป็นอำเภอที่มีคุณภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงเวลาเดือนแปดของทุกปี จะมีงานประเพณีวัฒนธรรมที่ล้ำเลิศ คือ งานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน ซึ่งถือว่าเป็นงานประเพณีที่สำคัญและเป็นงานประเพณีที่เลื่องลือไปสู่อีสาน อยู่ในแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยและก้าวไกลสู่สายตาของนักท่องเที่ยวต่างประเทศอย่างมากมายทั่วโลก โดยได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณีกับประเทศต่างๆ ที่มีการละเล่นที่สมหนากาก อาทิ ประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น หรือแม้แต่ประเทศแอฟริกา และอีกหลายๆประเทศที่มีวัฒนธรรมประเพณีคล้ายคลึงกัน (nayzakiizz.wordpress.com/ด่านซ้าย. 2558)

ชุมชนบ้านบุงกุ่ม เป็นชุมชนขนาดเล็ก ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย บริเวณที่ตั้งอยู่ริมลำน้ำห่ม บนถนนด่านซ้าย-นาขา ห่างจากอำเภอด่านซ้ายประมาณ 5 กิโลเมตร มีประชากรรวมทั้งสิ้น 466 คน 135 ครัวเรือน มีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำงานร่วมกัน เช่น กลุ่มจิตอาสาป่าชุมชน กลุ่มอาสาสมัครการเกษตร กลุ่มพัฒนาสตรี ครัวเรือนร้อยละ 80 ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนอาชีพลำดับรองลงมาคือ รับราชการ ค้าขาย และมีอาชีพเสริม เช่น รับจ้าง (คณะกรรมการหมู่บ้านบุงกุ่ม. 2556) ชุมชนบุงกุ่มมีวิถีวัฒนธรรมยึดมั่น ในฮีตสิบสอง ยังคงดำรงชีพแบบดั้งเดิม คือ หากินกับธรรมชาติแม่น้ำห่มและป่าชุมชน ชุมชนเห็นว่าหากไม่มีการจัดการทรัพยากรที่ดี และสร้างจิตสำนึกร่วมเพื่อการอนุรักษ์ชุมชน ตลอดจนสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์กับชุมชนอื่นๆ แล้ว ผืนป่าชุมชนบริเวณป่าเตาโปงจะไม่เหลือความสมบูรณ์เพื่อลูกหลานในวันข้างหน้า และในปัจจุบันป่าเตาโปงเป็นส่วนหนึ่งของป่าชุมชนบ้านบุงกุ่ม ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีพื้นที่ 4.105 ไร่ 32 ตารางวา ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นป่าชุมชน (ได้รับใบอนุญาตเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2558 รหัสป่าชุมชนที่ 4205100101) ได้เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวศึกษาดูงานเชิงนิเวศวัฒนธรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มชาวบ้านในนามจิตอาสาป่าชุมชนบ้านบุงกุ่ม ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมแห่งใหม่ของอำเภอด่านซ้าย แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างจริงจังจากภาครัฐในท้องถิ่น ชุมชนเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมจะนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความตระหนัก และเห็นคุณค่าผืนป่าชุมชนบ้านบุงกุ่ม ตลอดจนลดการบุกรุกของชาวบ้านบริเวณรอบป่าจะเข้ามาตัดไม้ทำลายลงได้ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในห้วงเวลาที่ผ่านมา เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้การต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผืนป่าของบรรพบุรุษ การเรียนรู้ระบบนิเวศของผืนป่า ซึ่งระหว่างทางสามารถพบเห็นชาต่างๆ ที่ยังคงมีความสมบูรณ์ ทะเลหมอก เห็ด สมุนไพร พันธุ์ไม้ธรรมชาติของป่าเต็งรัง หินในรูปทรงต่างๆ ที่แปลกตาและสวยงาม ตลอดจนพบเห็นสัตว์ป่า เช่น นกกรงหัวจุก นกกางเขนดง ไก่ป่า ลิง พร้อมรับฟังเรื่องราวทางวัฒนธรรมของภูเขาศักดิ์สิทธิ์ และเรื่องราวความผูกพันในเชิงวิถีวัฒนธรรมของคนรุ่นปู่ย่าตายายกับผืนป่าภูเตาโปง ซึ่งได้รับถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่รุ่นหลาน จึงทำให้ผืนป่าแห่งนี้มีคุณค่าและความหมายต่อชุมชนอย่างยิ่ง (อรธพันธ์ สิริคุ้มครองกุล. 2558 : 14-16)

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ประสบผลสำเร็จไม่ใช่เรื่องง่าย ชุมชนไม่สามารถจัดการได้อย่างโดดเดี่ยว ควรจะสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว เนื่องจากมีการแข่งขันโดย หลายแห่งยังเป็นการ

เริ่มต้นและอีกหลายแห่งเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย หากชุมชนสามารถพัฒนาให้การท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความเข้มแข็งน่าจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกของชุมชน ชุมชนกับชุมชน และชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนในหลายๆ เรื่อง เช่น การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกัน การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การทำการตลาดในลักษณะต่างๆ การผลักดันและการเจรจาต่อรอง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจะสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายที่สนับสนุนการทำงานให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. 2555)

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย ผู้วิจัยจึงพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยมีเป้าหมายเพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงและสร้างเส้นทางท่องเที่ยว รวมทั้งสร้างเครือข่ายในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวตลอดจนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นคาดว่าผลจากการดำเนินโครงการจะก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม ส่งผลต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่น สู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
2. เพื่อหาแนวทางสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
3. เพื่อปฏิบัติการสร้างรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
4. เพื่อพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย หาแนวทางสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และปฏิบัติการสร้างรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยการวิจัยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขึ้นเตรียมความพร้อมของทีมพร้อมของทีมวิจัย และประชาสัมพันธ์ชุมชน

1. ประชุมทีมวิจัย เพื่อวางแผน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เตรียมเครื่องมือเก็บข้อมูล และสร้างความเข้าใจแบ่งบทบาทหน้าที่ทีมวิจัยและสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล รวมทั้งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเบื้องต้น เว็บไซต์ และข้อมูลจากภาคสนาม

2. สร้างความเข้าใจร่วมกับชุมชนและเครือข่าย โดยประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเวทีประชุมหมู่บ้าน ทำบุญวันพระ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน วิทยุชุมชน และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่ประชุมอำเภอ

3. ทีมวิจัยทั้งทีมวิชาการ และทีมวิจัยชุมชน อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเรียนรู้การสร้างและการใช้เครื่องมือ การแตกประเด็นเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภูเตาโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และหาแนวทางการจัดการความรู้เรื่องเล่าเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้

1. สำรวจ และเก็บข้อมูลบริบทชุมชน ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลทางวัฒนธรรมของภูเตาโป่ง ข้อมูลสภาพการจัดการการท่องเที่ยว และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นต้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สันทนากลุ่ม เดินสำรวจ

2. วิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางพัฒนาในด้าน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนภูเตาโป่ง พัฒนาการบริหารจัดการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม และพัฒนาเครือข่ายเพื่อเป็นฐานไปสู่การปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการจัดการความรู้เรื่องเล่าเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นปฏิบัติการตามแผนดำเนินงาน

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเครือข่าย และได้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของเครือข่าย มีกิจกรรมและโครงการ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นและหาแนวทางพัฒนาเครือข่าย
2. โครงการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยเครือข่าย
3. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเครือข่าย
4. โครงการศึกษาดูงานเครือข่ายการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 4 สรุปโครงการ /เขียนรายงาน

1. ทีมวิจัยประชุม สรุปผลการดำเนินการและวางแผนดำเนินงานขั้นที่ 5
2. เขียนรายงานการวิจัย
3. ตรวจสอบข้อมูลโดยปราชญ์ท้องถิ่น/ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ ทีมวิจัยปรับแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่ชุมชน / นำเสนอบทความ /นำเสนอผลการวิจัยในเวทีสัมมนาระดับชาติ เพื่อนำเสนองานวิจัยในรูปแบบเอกสารงานวิจัย บทความ และเผยแพร่ผลการวิจัยสู่เวทีสาธารณะ และนำเสนอการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวต่อองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบนโยบายภาครัฐ

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2 รูปแบบ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเบื้องต้น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มากำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวภูเตาโป่งกับ

แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และหาแนวทางการจัดการความรู้เรื่องเล่าเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของระบบ ทดสอบเส้นทางการท่องเที่ยว พร้อมกับทำการรับข้อเสนอแนะ และปรับปรุงการท่องเที่ยวให้เหมาะสมต่อนักท่องเที่ยว ทั้งผู้ประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ได้มีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของทีมพร้อมของทีมวิจัย และประชาสัมพันธ์ชุมชน 2) ขั้นสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล 3) ขั้นตอนปฏิบัติการตามแผนดำเนินงาน 4) สรุปโครงการ /เขียนรายงาน และ 5) การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้เคียงในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้ายจังหวัดเลย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับเตาโปง ป่าชุมชนบ้านบุงกุ่ม ได้แก่ 1) วัดศรีภูมิ บ้านนาหอ เป็นวัดเก่าแก่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มีโบราณสถาน โบราณวัตถุได้แก่ พระเจ้าใหญ่ อาฮาม เจดีย์วัดศรีภูมิ พิพิธภัณฑวัดศรีภูมิ หอพระแก้วอาสา 2) บ้านนาฮี เป็นชุมชนเก่าแก่มากกว่าร้อยปี มีวัดที่สำคัญคือ วัดศรีบุญเรือง มีอาฮามที่เก่าแก่เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าใหญ่ มีพระธาตุเจดีย์ศรีบุญเรือง 3) ชุมชนบ้านนาเบี้ย พบว่ามีเจดีย์โบราณ ซึ่งน่าจะร้างไปช่วงสมัยศึกเจ้าอนุวงศ์ 4) ชุมชนบ้านนาดี มีต้นโพธิ์เสี่ยงทาย วัดโพธิ์ศรี มีวิหารหลวงมีความงดงามและสมบูรณ์ และพระเจ้าใหญ่ซึ่งเชื่อว่ามีศักดิ์สิทธิ์มาก โบสถ์วัดโพธิ์ศรี ธาตุอาฮามธรรม 5) หมู่บ้านนาหมุ่น มีวัดจอมมณีซึ่งมีศาลาการเปรียญที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบพื้นถิ่น มีต้นเสาแบบหินตั้ง มีโปงที่มีรูปทรงสวยงาม หมู่บ้านนาหมุ่นมีศูนย์เรียนรู้พัดวิดน้ำ มีพัดจำนวน 14 ตัว เรียงรายตามน้ำหมั้น มีทัศนียภาพบริเวณเชิงเขาและทุ่งนาที่สวยงาม มีภูเขาผาพ่อผาแม่ที่มีรูปทรงหินสวยงาม และเป็นจุดชมวิวยอดนิยม หมู่บ้านนี้มีจุดเด่นในเรื่องการจัดการน้ำจากห้วยภู เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในด้านการจัดการน้ำในลุ่มน้ำหมั้น

2. การหาแนวทางการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวเตาโปง กับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า มีแนวทางการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยว ได้ 2 รูปแบบคือ คือ 1) เครือข่ายประเภทบุคคลและองค์กรท่องเที่ยว ได้แก่ เครือข่ายระดับชุมชนลุ่มน้ำหมั้น เครือข่ายระดับอำเภอ เครือข่ายระดับจังหวัด และเครือข่ายอื่นๆ 2) เครือข่ายทางสังคมเน็ตเวิร์ก ได้แก่ เฟซบุ๊ก อินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์

3. การปฏิบัติการสร้างรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวเตาโปงกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ได้ข้อสรุปรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ 1) การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในระดับลุ่มน้ำ เพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เดียวกัน และตั้งอยู่ริมน้ำหมั้น ที่ประชุมเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว ที่จัดการโดยชุมชน และเป็นเส้นทางจักรยาน หรือเส้นทางรถเด็ก โดยเริ่มจากบ้านบุงกุ่ม วัดศรีภูมิ วัดบ้านนาเบี้ย เจดีย์เก่าชั้น พัดวิดน้ำ ศูนย์เรียนรู้พัดวิดน้ำ วัดบ้านนาดี ต้นโพธิ์เสี่ยงทาย วัดศรีบุญเรือง และวัดบ้านนาหอ 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศ เฟซ และการประชาสัมพันธ์ และ 3) การพัฒนาระบบของการจัดการเครือข่าย (สร้างกลุ่ม) กลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำหมั้น และมีศูนย์กลางในการประสานงาน

โดยศูนย์กลางในการประสานอยู่ที่สำนักงานท่องเที่ยวภูเก็ต มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ ประสานงานการท่องเที่ยวไปยังชุมชนเครือข่ายลุ่มน้ำหมัน

4. การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเก็ต กับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด้านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า การดำเนินการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความพร้อมและพัฒนาการจัดการของเครือข่าย ได้แก่ 1) การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวในลุ่มน้ำหมัน เพื่อหาวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 2) การพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยว โดย ศึกษาดูงานการจัดการท่องเที่ยวหมู่บ้านวังน้ำมอก 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการ “มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” 3) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยปรับภูมิทัศน์ของวัดศรีบุญเรือง และเจดีย์บ้านนาเบี้ย 4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ของชุมชนนาหอ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาบน้ำจากสมุนไพร 5) การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในด้านการกำหนดเส้นทางและศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยว การกำหนดเส้นทางและศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การทำแผ่นพับและโปสเตอร์เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเครือข่าย และการพัฒนาที่พัก โฮมสเตย์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูเก็ตกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด้านซ้าย จังหวัดเลย ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

จากแนวคิดของการสร้างเครือข่ายที่กล่าวว่า เครือข่ายเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลใน ชุมชนระหว่างชุมชน กลุ่มกับกลุ่ม ชุมชนกับชุมชน โดยมีหลักยึดตามขอบเขตพื้นที่ ประเด็นเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้เป็นหนึ่งเดียว กระบวนการดังกล่าวเกิดจากท้องถิ่น เหมาะสมกับท้องถิ่นที่จะ ช่วยให้บุคคลและชุมชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การปฏิบัติ แบบอย่างของผู้รู้ การอบรมสั่งสอนในบริบททางสังคม คมนาคม แบบการติดต่อที่สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้การไปมาหาสู่ดูงาน การร่วมกันทำ ชำนาญแดนของชุมชนอำเภอ จังหวัดและภาคเป็นไปได้ง่าย จากความหมายและคำนิยามที่มีผู้ให้ความหมาย พอจะสรุปได้ว่า “เครือข่าย” (Network) คือ การเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรเข้าด้วยกันด้วยความสมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่าย ด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกัน ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน (เสรี พงศ์พิศ.2536 : 19)

หากพิจารณาเครือข่ายของชุมชนในลุ่มน้ำหมัน อาจจะมีลักษณะการรวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากบางชุมชนไม่มีความประสงค์จะจัดการท่องเที่ยวแต่ขณะเดียวกันไม่ปฏิเสธ บางชุมชน เช่น ชุมชนบึงกุ่ม และชุมชนบ้านนาหอ ได้เข้าสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้นจึงเกิดความร่วมมือในด้านการนำนักท่องเที่ยวจากชุมชนนาหอ เยี่ยมชมภูเตาโป่ง อย่างไรก็ตามการดำเนินการเครือข่ายยังประสบปัญหาเนื่องจากชุมชนยังไม่ได้มีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการท่องเที่ยว ชุมชนยังมีความขัดแย้งในด้านการจัดการป่าในช่วงการ

จัดตั้งป่าชุมชน ดังนั้นจึงเกิดปัญหาต่อการสร้างเครือข่าย การประสานงาน และความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว จึงส่งผลให้การสร้างเครือข่ายมีความสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวภูตโป่งกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” มีข้อเสนอแนะที่ค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเป็นรายด้าน เช่น การตลาดและการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาโฮมสเตย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวภูตโป่ง ในด้านการจัดกิจกรรมเชิงนิเวศวัฒนธรรม การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา

2.1 เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวางรากฐานในการจัดการท่องเที่ยวในระดับหนึ่ง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการพัฒนาต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อสร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาร่วมกัน จะทำให้เกิดความเป็นธรรม และความสามัคคีในชุมชน

2.2 อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยเป็นแหล่งวัฒนธรรม และธรรมชาติที่สมบูรณ์มีความหลากหลาย หากมีการศึกษาวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชุมชนสืบต่อไป

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ และบรรจุเข้าไว้ในแผนการพัฒนาเพราะอำเภอด่านซ้าย เป็นหนึ่งในพื้นที่พิเศษของจังหวัดเลย

References

Shimp. T. A. (2000). Advertising promotion and supplemental aspects of integrated marketing communications (5thed.). Fort Worth: Dryden Press.

wordpress.com. (2558). สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเลย. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2558 : จาก : nayzakiizz.wordpress.com/ด่านซ้าย.

คณะกรรมการหมู่บ้านบุงกุ่ม. (2556). แผนชุมชนบ้านบุงกุ่มหมู่ที่ 1 ตำบลนาหออำเภอด่านซ้ายจังหวัดเลย.เลย : เอกสารเย็บเล่ม.

ทวิศักดิ์ ทิพยมหิษฐ์. (2546). การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการ.สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. 2546.

เสรี พงศ์พิศ (บก). (2536). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 6 “งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อการใช้สังคม”

(Research and Creative Work on Buddhism for Social Service)

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อคิน รพีพัฒน์. (2527) . การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. (2555). กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล
(พ.ศ.2556-2558). สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2557. จาก www.satunpao.go.th